

LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2017/1532

(2017. gada 7. septembris)

par jautājumiem saistībā ar antikoagulatīvas darbības rodenticīdu salīdzinošo novērtējumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 5. punktu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Regulu (ES) Nr. 528/2012 par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 23. panta 5. punkta pirmo daļu,

tā kā:

- (1) 2015. gada 20. un 21. maijā notikušajā to dalībvalstu kompetento iestāžu pārstāvju 60. sanāksmē, kuras atbild par Regulas (ES) Nr. 528/2012 īstenošanu, visas dalībvalstis iesniedza Komisijai vairākus jautājumus, kuri jāaplūko Savienības līmenī saistībā ar salīdzinošo novērtējumu, kas jāveic, atjaunojot atļaujas antikoagulatīvas darbības rodenticīdu biocīdiem ("antikoagulatīvas darbības rodenticīdi").
- (2) Iesniegtie jautājumi bija šādi: a) "Vai aktīvo vielu ķīmiskā dažādība Savienībā atļautajos rodenticīdos ir pietiekama, lai pēc iespējas samazinātu rezistences veidošanos kaitīgajos mērķorganismos?"; b) "Vai attiecībā uz dažādajiem lietojumiem, kas norādīti atļaujas atjaunošanas pieteikumos, ir pieejami atļauti alternatīvi biocīdi vai neķīmiski kontroles veidi un neķīmiskas profilakses metodes?"; c) "Vai šīs alternatīvas būtiski pazemina vispārējo risku cilvēka veselībai, dzīvnieku veselībai un videi?"; d) "Vai šīs alternatīvas ir pietiekami efektīvas?"; e) "Vai šīm alternatīvām nav citu būtisku ekonomisku vai praktisku trūkumu?"
- (3) Atbildes uz šiem jautājumiem ir nozīmīgas jebkurai saņēmējai kompetentajai iestādei, kurai jānosaka, vai ir izpildīti Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā minētie kritēriji, un līdz ar to jāizlemj, vai vajadzētu aizliegt vai ierobežot antikoagulatīvas darbības rodenticīdu piedāvāšanu tirgū vai lietošanu.
- (4) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 528/2012 75. panta 1. punkta g) apakšpunktu Komisija ir lūgusi Eiropas Ķimikāliju aģentūru ("Aģentūra") formulēt atzinumu par jautājumiem attiecībā uz dažādajiem antikoagulatīvas darbības rodenticīdu lietojumiem, ko varētu atļaut saskaņā ar nosacījumiem un riska mazināšanas pasākumiem, kuri minēti atzinumos ⁽²⁾, kas pieņemti Aģentūras Biocīdu komitejas 16. sanāksmē, kura paredzēta aktīvo vielu apstiprinājumu atjaunošanai.
- (5) 2017. gada 2. martā Aģentūras Biocīdu komiteja pieņēma savu atzinumu ⁽³⁾.
- (6) Atzinumā norādīts, ka, antikoagulatīvas darbības rodenticīdu vietā izmantojot citas aktīvās vielas saturošus rodenticīdu biocīdus, netiktu nodrošināta pietiekama ķīmiskā daudzveidība, kura nepieciešama, lai pēc iespējas samazinātu rezistences veidošanos kaitīgajiem mērķorganismiem. Šiem biocīdiem tika arī novēroti daži būtiski praktiski vai ekonomiski trūkumi attiecīgajos lietojumos.
- (7) Atzinumā tika ņemtas vērā arī vairākas neķīmiskas kontroles vai profilakses metodes ("neķīmiskas alternatīvas"), kuras noteiktos apstākļos atsevišķi vai kombinācijā varētu būt pietiekami iedarbīgas. Tomēr, lai aizliegtu vai

⁽¹⁾ OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp.

⁽²⁾ <http://echa.europa.eu/regulations/biocidal-products-regulation/approval-of-active-substances/bpc-opinions-on-active-substance-approval>

⁽³⁾ Atzinums ECHA/BPC/145/2017 ir pieejams vietnē: https://echa.europa.eu/documents/10162/21680461/bpc_opinion_comparative-assessment_ar_en.pdf/bf81f0a5-3e95-6b7d-d601-37db9bb16fa5.

ierobežotu atļautos antikoagulatīvas darbības rodenticīdu lietojumus, nav pietiekamu zinātnisku liecību, kas pierādītu, ka minētās neķīmiskās alternatīvas ir pietiekami iedarbīgas saskaņā ar kritērijiem, kuri noteikti apstiprinātajās Savienības vadlīnijās ⁽¹⁾.

- (8) Neraugoties uz to, Komisija ņem vērā atzinumā pausto ieteikumu, ka neķīmisko alternatīvu izmantošana ir būtiska daļa no ilgtspējīgas augu aizsardzības, ko īsteno grauzēju kontroles nolūkā, un no antikoagulatīvas darbības rodenticīdu pareizas izmantošanas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 528/2012 17. panta 5. punktu.
- (9) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Biocīdu pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 3. punkta piemērošanas nolūkā dalībvalstu saņēmējas kompetentās iestādes apsver pielikumā minēto informāciju saistībā ar Komisijai uzdotajiem jautājumiem par antikoagulatīvas darbības rodenticīdu biocīdu salīdzinošo novērtējumu.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2017. gada 7. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ Tehniskie norādījumi par biocīdu salīdzinošo novērtējumu ir pieejami vietnē: <https://circabc.europa.eu/w/browse/d309607f-f75b-46e7-acc4-1653cadcaf7e>.

PIELIKUMS

Informācija saistībā ar dalībvalstu uzdotajiem jautājumiem Komisijai par antikoagulatīvas darbības rodenticīdu biocīdu salīdzinošo novērtējumu

Šo jautājumu nolūkā Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētie norādītie lietojumi ir uzskaitīti 1. tabulā.

1. tabula

Norādītie lietojumi antikoagulatīvas darbības rodenticīdiem

Lieto-juma numurs	Mērķorganisms(-i)	Lietošanas joma	Lietotāju kategori-ja(-as)	Lietošanas metode
#1	<i>Mus musculus</i> (mājas pele) (Var pievienot citus mērķorga-nismus)	Iekštelpas	Plašāka sabiedrība	Iepriekš sagatavota ēsma, ko lieto pret manipulācijām drošās ēsmas stacijās
#2	<i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka)	Iekštelpas	Plašāka sabiedrība	Iepriekš sagatavota ēsma, ko lieto pret manipulācijām drošās ēsmas stacijās
#3	<i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka) (Var pievienot citus mērķorga-nismus (piemēram, strupastes), izņemot mājas peli)	Ārpus telpām, ēku apkārtne	Plašāka sabiedrība	Iepriekš sagatavota ēsma, ko lieto pret manipulācijām drošās ēsmas stacijās
#4	<i>Mus musculus</i> (mājas pele) (Var pievienot citus mērķorga-nismus)	Iekštelpas	Profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavota ēsma, ko lieto pret manipulācijām drošās ēsmas stacijās
#5	<i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka)	Iekštelpas	Profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavota ēsma, ko lieto pret manipulācijām drošās ēsmas stacijās
#6	<i>Mus musculus</i> (mājas pele) <i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka)	Ārpus telpām, ēku apkārtne	Profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavota ēsma, ko lieto pret manipulācijām drošās ēsmas stacijās
#7	<i>Mus musculus</i> (mājas pele) <i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka)	Iekštelpas	Apmācīti profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavotas ēsmas vai iepriekš sagatavoti kontaktpre-parāti
#8	<i>Mus musculus</i> (mājas pele) <i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka)	Ārpus telpām, ēku apkārtne	Apmācīti profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavota ēsma
#9	<i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka) <i>Rattus rattus</i> (melnā žurka)	Ārpus telpām, atklātas teritorijas Ārpus telpām, atkritumu izgāztuves	Apmācīti profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavota ēsma
#10	<i>Rattus norvegicus</i> (pelēkā žurka)	Kanalizācija	Apmācīti profesionāli lietotāji	Iepriekš sagatavota ēsma

a) jautājums. Vai aktīvo vielu ķīmiskā dažādība Savienībā atļautajos rodenticīdos ir pietiekama, lai pēc iespējas samazinātu rezistences veidošanos kaitīgajos mērķorganismos?

14. produkta veida biocīdos ir piecas apstiprinātas aktīvās vielas ar iedarbības veidu, kas atšķiras no antikoagulatīvas darbības rodenticīdu iedarbības (proti, alfa hloraloze, alumīnija fosfīds, kas izdala fosfinu, oglekļa dioksīds, ciānūdeņradis un pulverī sasmalcinātas kukurūzas vāļšu serdes).

Kā norādīts atzinumā, apstiprinātajās Savienības vadlīnijās iekļautā minimālā prasība par to, ka ir jābūt trim dažādām alternatīvām ar atšķirīgu iedarbības veidu, nav izpildīta nevienam no norādītajiem lietojumiem, kas minēti 1. tabulā. Tāpēc, antikoagulatīvas darbības rodenticīdu vietā izmantojot citas aktīvās vielas saturošus rodenticīdu biocīdus, netiek izpildīts Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 3. punkta b) apakšpunkta nosacījums par aktīvo vielu pietiekamu ķīmisko daudzveidību, kura nepieciešama, lai pēc iespējas samazinātu rezistences veidošanos kaitīgajiem mērķorganismiem.

b) jautājums. Vai attiecībā uz dažādajiem lietojumiem, kas norādīti atļaujas atjaunošanas pieteikumos, ir pieejami atļauti alternatīvi biocīdi vai neķīmiski kontroles veidi un neķīmiskas profilakses metodes?

Lai atbildētu uz šo jautājumu, 2. un 3. tabula sniedz pārskatu par alternatīvām, kas ņemtas vērā atzinumā.

2. tabula

Pārskats par atļautiem alternatīviem biocīdiem attiecībā uz norādītajiem antikoagulatīvas darbības rodenticīdu lietojumiem

Aktīvā viela atļautos alternatīvos biocīdos	Lietošanas veids	Lietojuma numurs, kā norādīts 1. tabulā									
		#1	#2	#3	#4	#5	#6	#7	#8	#9	#10
Alfa hloraloze	Ēsma	jā			jā			Tikai pelēm			
Alumīnija fosfīds, kas izdala fosfinu	Fumigants								Tikai <i>R. norvegicus</i>	Tikai <i>R. norvegicus</i>	
Oglekļa dioksīds	Tvertne lamatām							Tikai pelēm			

Atļautie alternatīvie biocīdi neaptver visus lietojumus, kas norādīti antikoagulatīvas darbības rodenticīdiem (sk. 2. tabulu). Attiecībā uz dažiem lietojumiem (lietojums Nr. 2, 3, 5, 6 un 10) atļauti alternatīvi biocīdi nav pieejami. Lietojumam Nr. 7 atļauti alternatīvi biocīdi ir tikai attiecībā uz pelēm, un lietojumam Nr. 8 un 9 atļauti alternatīvi biocīdi ir tikai attiecībā uz žurkām (*R. norvegicus*).

3. tabula

Pārskats par apzinātajām neķīmiskajām alternatīvām norādītajiem antikoagulatīvas darbības rodenticīdu lietojumiem

Paziņotā neķīmiskā alternatīva	Iedarbības veids	Iespējamie lietojumi
<i>Apkarojoši pasākumi</i>		
Elektriskās grauzēju lamatas	Lamatās iekļuvušo grauzēju nonāvē ar elektrisko strāvu	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Līmes slazdi	Grauzējus sagūsta ar līmi; nonāvēšana jāveic atsevišķi	1, 4, 6, 7, 8

Paziņotā neķīmiskā alternatīva	Iedarbības veids	Iespējamie lietojumi
Mehāniskās lamatas (atsperes lamatas vai saspiedējamatas)	Lamatās iekļuvušo grauzēju nonāvē ar mehānisku spēku	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Šaušana	Grauzēju šaušana	6, 8, 9

Preventīvi pasākumi

Izmaiņas dzīvotnēs	Grauzēju populāciju ieviešanās nepieļaušana, ierobežojot barības/ūdens/patvēruma pieejamību	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Nodrošināšana pret grauzējiem	Grauzēju piekļuves ierobežošana ēkām, nobloķējot iekļūšanas ceļus	1, 2, 4, 5, 7
Ultraskaņa	Aizbaidīšana ar ultraskaņu 70–140 dB diapazonā	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

c) jautājums. Vai šīs alternatīvas būtiski pazemina vispārējo risku cilvēka veselībai, dzīvnieku veselībai un videi?

Saskaņā ar apstiprinātajām Savienības vadlīnijām šis jautājums būtu jāskata vienīgi tad, ja apsvērtās alternatīvas ir pietiekami efektīvas un tām nav citu būtisku ekonomisku vai praktisku trūkumu (sk. d) un e) jautājuma sadaļas).

Pamatojoties uz secinājumiem, kas izdarīti attiecībā uz a), b), d) un e) jautājumu, atzinumā nolemts, ka c) jautājuma aplūkošana nav nepieciešama.

d) jautājums. Vai šīs alternatīvas ir pietiekami efektīvas?

Pie atļautajiem biocīdiem, kas norādīti b) jautājuma sadaļā, pieder aktīvās vielas, kas ir apstiprinātas un tāpēc uzskatāmas par efektīvām attiecībā uz norādītajiem lietojumiem. Tā kā pietiekama efektivitāte ir kritērijs, lai piešķirtu atļauju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 528/2012 19. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktu, minētie biocīdi uzskatāmi par pietiekami efektīviem.

Kas attiecas uz neķīmiskām alternatīvām, kuras norādītas b) jautājuma sadaļā, saskaņā ar atzinumu katra no šīm alternatīvām atsevišķi vai kombinācijā ar citām alternatīvām varētu būt pietiekami iedarbīga noteiktos, iespējams, ierobežotos apstākļos. Tomēr nav pietiekamu zinātnisku liecību, kas pierādītu, ka jebkura no aplūkotojām neķīmiskajām alternatīvām ir pietiekami efektīva saskaņā ar apstiprinātajām Savienības vadlīnijām (t. i., nodrošina līdzīga līmeņa aizsardzību vai grauzēju populāciju kontroli lauka apstākļos), lai atbrīvotu no nepieciešamības izmantot antikoagulatīvas darbības rodenticīdus norādītajos lietojumos. Tā kā Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 3. punkta a) apakšpunkta nosacījums par pietiekamu efektivitāti nav izpildīts, turpmāka izpēte par noteiktajām neķīmiskajām alternatīvām netika veikta.

e) jautājums. Vai šīm alternatīvām nav citu būtisku ekonomisku vai praktisku trūkumu?

Saskaņā ar apstiprinātajām Savienības vadlīnijām praktisku un ekonomisku trūkumu novērtējums ir jāveic tām alternatīvām, kuras atbilst atbilstības kritērijiem. Tāpēc šā jautājumā izskatīšanā tika novērtēti vienīgi tie atļautie biocīdi, kas norādīti 2. tabulā.

Saskaņā ar atzinumu alumīnija fosfīds, kas izdala fosfinu, un oglekļa dioksīds izraisa būtiskus praktiskus vai ekonomiskus trūkumus salīdzinājumā ar antikoagulatīvas darbības rodenticīdiem, jo mērķorganismu kontrole būtu saistīta ar ļoti lielām pūlēm un/vai nesamērīgi lielām izmaksām. Tāpēc Regulas (ES) Nr. 528/2012 23. panta 3. punkta a) apakšpunkta nosacījums par citu būtisku ekonomisku vai praktisku trūkumu neesību attiecībā uz iepriekš minētajiem atļautajiem biocīdiem nav izpildīts.

Kas attiecas uz alfa hloralozes biocīdiem, to iedarbīgums, kas atkarīgs no temperatūras, apgrūtinātu šīs alternatīvas lietošanu vietās, kur temperatūras kontrole nav iespējama, tāpēc būtu praktiski neizdevīgi to lietot siltā vidē. Turklāt, lai pēc iespējas samazinātu rezistences veidošanos, ņemot vērā ķīmiskās daudzveidības trūkumu (sk. a) jautājuma sadaļu), aizstāt vai ierobežot antikoagulatīvas darbības rodenticīdu lietošanu tikai ar šo vielu nebūtu ieteicams.
